

Vlaams programmadocument voor Plattelandsontwikkeling (PDPO) *Verwachtingen BioForum Vlaanderen voor PDPO III*

Het PDPO bevat de Vlaamse uitwerking van de tweede pijler van het Europese Gemeenschappelijke Landbouwbeleid (GLB). De tweede pijler bevat een menukaart aan maatregelen waaruit de Lidstaten of de regio's kunnen kiezen en invulling kunnen aan geven rekening houdende met de kenmerken van het eigen platteland.

Het GLB wordt momenteel herzien en de definitieve teksten zijn nog niet bekend. In dit document baseren we ons op de tekstvoorstellen die de Commissie heeft gelanceerd in oktober 2011 en op de ervaringen van de biosector met het huidige lopende PDPO II.

Eerder heeft BioForum Vlaanderen ook al zijn visie weergegeven op de voorstellen van de Commissie inzake het GLB. Zowel voor het GLB als voor het toekomstige PDPO is het voor BioForum van belang om steeds de volgende doelstellingen voor ogen te houden:

- 1) Het GLB moet de volledige landbouwsector op een sociaal verantwoorde manier laten evolueren in de richting van **meer agro-ecologische landbouw en socio-economisch veerkrachtige landbouwbedrijven**.
- 2) **Boeren moeten gestimuleerd worden om boer te blijven**. Maatregelen die dit op korte termijn sociaal onmogelijk maken, zijn geen goede maatregelen. De tendens waarbij kleine landbouwbedrijven verdwijnen, moet worden stopgezet.
- 3) **Biologische landbouw** heeft een pioniersfunctie en **dient alle mogelijkheden te krijgen om deze pioniersfunctie zo maximaal mogelijk in te vullen**. Instrumenten die de sector versterken, waaronder de biohectaresteen, dienen maximaal behouden en verbeterd te worden.

Kennisoverdracht en voorlichting

Art. 15 bevat mogelijkheden voor steun voor acties "op het gebied van beroepsopleiding en verwerving van deskundigheid, voor demonstratieactiviteiten en voor voorlichtingsacties. Acties op het gebied van beroepsopleiding en verwerving van deskundigheid kunnen opleidingscursussen, workshops en coaching omvatten. Er kan tevens steun worden verleend voor korte uitwisselingen op bedrijfsbeheersniveau korte bedrijfsbezoeken".

Demonstratie en voorlichting heeft vooral betrekking op overbrengen van wat reeds bestaat. **Voor een kleine sector als bio, waarvoor het wetenschappelijke onderzoek helaas vaak achterop hinkt, is loutere "top-down" kennisoverdracht niet voldoende omdat het in vele gevallen om pionierswerk gaat.** De voorbije paar jaar is ervaring opgedaan met het opzetten van bedrijfsnetwerken, waar kennis en ervaring onderling worden uitgewisseld.

Men mag zich bijgevolg niet beperken tot de overdracht van louter technologische innovatie, maar moet breed, geïntegreerd en met max. betrokkenheid zijn. Bio moet daarbij erkend worden in z'n pioniersfunctie.

BioForum ziet de uitbouw van een **kennisnetwerk biologische landbouw** als een belangrijke ondersteuning voor de biologische landbouwer. Als basis van dit kennisnetwerk zien we de bedrijven. Via bedrijfsnetwerken wisselen boeren, bedrijfsbegeleiders en onderzoekers ervaringen uit en geven ze aan wat leeft op hun bedrijf en waar zich noden bevinden. Aan een deel van de noden wordt reeds op die manier tegemoetgekomen. Ook kan je met je vragen terecht op een gecentraliseerde website die fungeert als verzamelplaats van bestaande kennis en die je ook kan doorverwijzen voor verder onderzoek. Daarnaast blijft ook de ondersteuning via individuele bedrijfsbegeleiding bestaan. De vragen vanuit de boeren worden best zo breed mogelijk aangepakt door een gemengde werkgroep van boeren, bedrijfsbegeleiders en onderzoekers en dit zowel vanuit de praktijk, het fundamenteel of toegepast onderzoek of op de boerderijen zelf (on farm). Dergelijke kennisnetwerken zouden moeten zorgen voor een betere afstemming van het onderzoek op de reële noden, een snellere verspreiding van onderzoeksresultaten wat op zijn beurt bijdraagt tot een grotere betrokkenheid van de boeren en tuinders bij het onderzoek. Dit kan zowel op nationaal of zelfs op Europees niveau (samenwerking met Nederland is opportuun voor de biosector). Het systeem van Life Long Learning zou in de specifieke acties van kennisoverdracht voor landbouwers mee opgenomen moeten worden.

Bedrijfsadvies

Art. 16 uit de voorstellen van de Commissie voorziet de mogelijkheden voor subsidies voor bedrijfsadvies. Het te verstrekken advies moet in verband staan met tenminste één van de Europese prioriteiten voor plattelandontwikkeling en moet betrekking hebben op ten minste één van de volgende: 1) goede

landbouw- en milieuconditie, 2) klimaat- en milieuvriendelijke praktijken, 3) acties in het kader van klimaatverandering, biodiversiteit, bescherming van water en bodem, melding van dierziekten of innovatie, 4) duurzame economische ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven of 5) arbeidsveiligheidsnormen.

Het is duidelijk dat ecologische duurzaamheid voor de Commissie een belangrijke prioriteit vormt. Het huidige BAS systeem is op dat vlak nog te beperkt. **Een aanpassing van het huidige systeem in de zin van een lerend systeem waarbij actief wordt gewerkt en nagedacht over duurzaamheidsindicatoren is nodig.** Nu is dit nog teveel beperkt tot de randvoorwaarden en het bijhouden van bedrijfseconomische en milieukundige parameters. Er is te weinig aandacht voor een bijkomend lerend effect. Als voorbeeld kan worden verwezen naar de methodiek van het Duragrismo project van o.a Inagro (zie:

[http://www.inagro.be/blogs/professioneel/PublishingImages/projectDurAgr%27ISO 14001.pdf](http://www.inagro.be/blogs/professioneel/PublishingImages/projectDurAgr%27ISO%2014001.pdf)).

<http://www.inagro.be/blogs/professioneel/PublishingImages/projectDurAgr%27ISO 14001.pdf>).

Kwaliteitsregelingen

Art. 17 voorziet de mogelijkheid voor steun voor kwaliteitsregelingen zoals biologische productie, cfr. de biologische verordening 834/2007 (en andere).

Vandaag is er in Vlaanderen een subsidie voor de controlekost, namelijk max. 1.000 Euro en 80% van de factuur (excl. BTW). Via dit art. 17 zou het nog steeds mogelijk blijven om een subsidie te voorzien voor de biologische controle. Daarin is sprake van een maximum bedrag van 3.000 Euro.

Onze producenten stellen vast dat de controlekosten jaar na jaar hoger worden. In het bijzonder de kleine bedrijven die veel diversifiëren zijn hier slachtoffer van omdat enkel de controle van de zuivere landbouwactiviteiten in aanmerking komen voor de tegemoetkoming.

Op zich is de subsidie voor de controlekost een positief gegeven, maar momenteel kunnen boeren hier slechts vijf jaar beroep op doen. Nadien worden ze verondersteld om de volledige controlekost zelf op te hoesten. Dit is dus slechts een tijdelijke oplossing voor een bijkomende en blijvende kost waar de biosector mee geconfronteerd wordt. De meeste biobedrijven zullen vanaf 2016 met dit probleem geconfronteerd worden.

Dit knelpunt is eerder ook al aangehaald door de Strategische Adviesraad Landbouw en Visserij (zie advies van 27 mei 2011 inzake voedselkwaliteitsregelingen).

BioForum vraagt dat de mogelijkheden worden voorzien om deze steun permanent te maken.

Bijkomende opmerking: Landbouwers en telers die beroep doen op GMO steun krijgen terugbetaling van controlekost via de veiling en niet via deze regeling. Er bestaat echter veel onduidelijkheid over. BioForum vraagt meer transparantie in de ondersteuning van bio via de veilingen via gmo steun.

VLIF

Art. 18 en 20 voorzien de mogelijkheden voor investeringssteun. In het verleden nam VLIF een enorme grote hap (meer dan de helft) uit het budget voor plattelandsbeleid! Het is dan ook een belangrijk instrument dat best op een correcte manier wordt ingezet om te komen tot een duurzamere (agro-ecologische!) landbouw.

VLIF richt zich meestal op individuele bedrijven. Toch kan het ook interessant zijn om voor het realiseren van milieudoelstellingen, investeringssteun toe te kennen aan groepen van boeren. Zo worden deze aangezet om samen te werken rond het bereiken van voorafbepaalde milieudoelstellingen, in ruil waarvoor ze dan investeringssteun krijgen. Nu zijn boeren die willen samenwerken teveel afhankelijk van privéprojecten of demonstratieprojecten.

De biologische sector ondervindt zelf heel regelmatig moeilijkheden om toegang te vinden tot VLIF steun. Hieronder volgen onze aanbevelingen m.b.t investeringssteun tav de biosector specifiek.

1. Gebruik VLIF als extra stimulans om samenwerking m.b.t milieu- en andere duurzaamheidsdoelstellingen te stimuleren i.p.v af te remmen

Vlif hanteert een definitie van actieve landbouwer die zo opgesteld is dat veel bioboeren er niet aan tegemoet komen. Zo mag een "actieve landbouwer" niet meer dan 12.000 Euro inkomsten halen uit niet-landbouwactiviteiten. Het is logisch dat een landbouwbedrijf leefbaar moet zijn, maar dat staat logischerwijze los van eventuele nevenactiviteiten. Aparte vennootschappen creëren om aan Vlif steun te geraken, betekent veel extra administratie en is onbegonnen werk.

De Vlaamse overheid zou beter inzetten op een stimulerend beleid rond private samenwerking m.b.t milieudoelstellingen. Vlif straft nu de boeren die dit doen af: denken we daarbij bijvoorbeeld aan landbouwers die hun daken verhuren voor zonne-energie. Vlif ziet dit als inkomsten uit niet-landbouw, en bijgevolg komen die boeren niet langer in aanmerking voor de steun voor hun algemene landbouwinvesteringen.

Dit is een pleidooi om enkel te kijken of het landbouwbedrijf op zich leefbaar is. Wat daarnaast gebeurt, zou er eigenlijk niet mogen toe doen.

2. Minimaal bedrijfsresultaat is knelpunt bij verbreding en bij omschakeling

VLIF eist een minimaal bedrijfsresultaat, afkomstig uit landbouwactiviteiten, nl. 50.000 euro per bedrijfsleider per jaar. Nochtans kan dit bedrijfsresultaat van jaar tot jaar sterk verschillen. Geen sinecure voor wie zijn landbouwbedrijf wil verbreden (wat vaak voorkomt bij bio) en hiervoor beroep wenst te doen op investeringsteun.

Ook voor bedrijven in omschakeling naar bio is dit niet evident. Net in die beginjaren bij een nieuwe tak moet je veel kunnen investeren, maar dan staat je bedrijf nog niet helemaal op punt, en haal je dat minimaal bedrijfsresultaat nog niet of niet altijd. En kan je, op het moment dat je dit het hardste nodig hebt, dus geen beroep doen op VLIF.

3. De aard van de investeringen

Bioproducenten willen ook beroep kunnen doen op **tweedehandsmachines of kleinere investeringen**.

4. Vestigingssteun voor starters

Wie de vestigingssteun wil genieten, moet op het tijdstip van de aanvraag jonger zijn dan 40 jaar en zich voor het eerst vestigen als landbouwer.

Starters in bio zijn vaak al ouder dan 40, deze leeftijdsgrens is problematisch.

Bovendien kunnen enkel de vestigingskosten die binnen een termijn van **één jaar** gemaakt worden, aanvaard worden voor het verlenen van de vestigingssteun. Deze vereiste dwingt boeren om zich financieel vast te zetten bij een bank i.p.v de overname te kunnen spreiden in de tijd.

BioForum pleit ervoor om de maximum leeftijd op te trekken en de termijn uit te breiden.

5. Investerings waar bio niet omheen kan, systematisch steunen à 38%

Nu vallen veel van de investeringen (machines, netten voor vogelafweer) onder de 28% investeringen, m.a.w "investerings gericht op de realisatie van een landbouw met verbrede doelstellingen, duurzame landbouw of de reconversie van het landbouwbedrijf".

Waar het voor een gangbare boer vaak gaat om een mogelijke maar niet noodzakelijke investering om aan duurzamere landbouw te doen, gaat het voor een bioboer veelal om een noodzakelijk onderdeel van zijn bedrijfsvoering (omdat het de andere mogelijkheden, die gangbare boeren ook nog kunnen hanteren, niet kan/niet mag toepassen). Terwijl de bedrijfszekerheid en omzet bij een gangbare boer dan niet noodzakelijk afhangt van dergelijke investering, geldt dit voor de bioboer wel. Een andere benadering voor bioboeren is dan ook aangewezen, m.a.w het is gerechtvaardigd dat een bioboer zou kunnen genieten van het hogere, biogerelateerde percentage (38%). Als bijkomende voorwaarde zou dan het biologische certificaat moeten voorgelegd worden.

Enkele voorbeelden:

- plastic serres en tunnels, andere dan die welke vermeld worden in groep 3 (momenteel slechts 8%): in tegenstelling tot de vaste structuren (cfr. groep 3) laten deze verplaatsbare installaties toe om aan vruchtwisseling te doen, een basisprincipe van de biologische landbouw die toelaat te werken aan een gezonde bodem.
- Investerings om het voorkiemen van aardappelen mogelijk te maken. Een mogelijkheid om om te gaan met de aardappelplaag (Phytophthora infestans) is door ervoor te zorgen dat de teelt een voorsprong heeft. Dat kan gerealiseerd worden via de voorkiemtechniek. Het pootgoed wordt dan voorgekiemd voor het poten, waardoor de teelt een voorsprong heeft van bijvoorbeeld twee weken en men dus die twee weken op het einde wint. De kans op teeltmislukking wordt daardoor beperkter. Deze techniek wordt voor bio aanbevolen door Inagro. In gangbaar wordt het niet of nauwelijks toegepast.

- Compostkeerders. Productie van compost is immers cruciaal bij de bemestingsstrategie op een biologisch bedrijf.

Boslandbouwsystemen

Art. 24 voorziet de mogelijkheid voor ondersteuning aan boslandbouwsystemen (agro-forestry). Tot drie jaar kan steun verkregen worden om een boslandbouwsysteem in te stellen (80% van de subsidiabele investering), en daarna is er nog de mogelijkheid voor een jaarlijkse premie voorzien voor de onderhoudsactiviteiten.

Tot nog toe werd dergelijke maatregel beschouwd als een agromilieumaatregel. In Vlaanderen werd deze pas ingevoerd in het najaar 2011. Agroforestry biedt heel wat voordelen op vlak van milieu. Koolstof wordt langdurig opgeslagen in de houtmassa en in de bodem door de ontwikkeling van een uitgebreid wortelgestel, door bladafval en de niet-bewerkte strook bomen. Het zorgt ook voor een verbetering van de bodemstructuur en de waterhuishouding door de diepe beworteling. De biodiversiteit neemt ook toe.

Agro-forestry is ook interessant voor bioproducenten, bv. bij begrazing of voor de uitloop bij dierlijke productie (bv. kippen).

Nog niet zo heel veel landbouwers hebben ingetekend op deze maatregel, maar de maatregel is nog jong en heeft nog geen kans gekregen om z'n potentieel te bewijzen. BioForum pleit voor een verderzetting van deze maatregel, maar ook voor een betere communicatie hieromtrent. Verder dient ook de juridische context te worden uitgeklaard.

Producentengroeperingen

Artikel 28 voorziet mogelijkheden voor voor het oprichten van nieuwe producentengroeperingen. Aangezien de biologische sector nog een kleine sector is, is het van belang dat bij de implementatie van dit artikel de mogelijkheid wordt voorzien voor het oprichten van kleine samenwerkingsverbanden. Specifiek bijvoorbeeld het minimum aantal leden voor het erkennen van een producentenorganisatie in de sector biologische melk niet hoger leggen dan 10 leden. Het verenigen van biologische melkveehouders in producentenorganisaties lijkt ons van groot belang om versnippering te voorkomen en een efficiënte marktwerking te bevorderen. Het biedt ook de mogelijkheid om onder de vorm van een Unie van PO's samen te werken over de landsgrenzen heen, met andere PO's van biologische melkveehouders. Op die manier kan beantwoord worden

aan de vraag van (Vlaamse) verwerkers van biologische melk om voldoende grote volumes melk in één maal te kunnen aanleveren.

Agromilieu- en klimaatsteun

Artikel 29 beschrijft de mogelijkheden voor agromilieu- en klimaatsteun. Belangrijkste knelpunt hier is dat men nog steeds in het ongewisse is over de relatie tussen dit artikel en de vergroeningsmaatregelen uit pijler 1.

De relatie tussen de vergroeningsmaatregelen en de mogelijkheden om via pijler 2 steun te krijgen voor de implementatie van agromilieumaatregelen moet dringend uitgeklaard worden. **Er moet vermeden worden dat landbouwers genoodzaakt zijn om, met het oog op het behalen van de 7% ecologische focusgebieden, goedkope, maar op vlak van biodiversiteit niet noodzakelijk volwaardige, maatregelen te treffen.** Zeker in Vlaanderen bestaat dit risico omdat de vergroeningspremie volgens berekeningen van AMS laag zou zijn in verhouding tot de inspanningen die er tegenover staan. Ook voor de biosector is dit risico reëel, indien bioproducenten toch zouden moeten voldoen aan de vereiste van 7% ecologische focusgebieden vooraleer beroep te kunnen doen op pijler 2 steun voor agromilieumaatregelen. Dit zou de sector demotiveren en een averechts effect teweeg brengen.

BioForum vraagt bijgevolg dat pijler 2 steun voor de installatie van ecologische focusgebieden mogelijk blijft, los van de 7%-vereiste. Uiteraard moet wel worden nagegaan of de maatregel die zou worden ingevoerd, vanuit het oogpunt van biodiversiteit, kwalitatief zinvol is in het desbetreffende gebied.

Verder is er ook het probleem van de combineerbaarheid tussen diverse maatregelen. In bepaalde gevallen leiden bepaalde agro-milieumaatregelen (bv. mechanische onkruidbestrijding) tot een interessantere subsidie dan de biohectaresteen (in het bijzonder de bio +5). Dit is absurd want bio is een allesomvattende systeembenadering. Als boer moet je zelf beginnen puzzelen om te bekijken welke combinatie het interessantste is, dit is administratief onaanvaardbaar.

Betreffende specifieke agro-milieumaatregelen willen we wijzen op de volgende mogelijkheden (zie o.a ook studie: D'Haene K., Laurijssens G., Van Gils B., De Blust G. & Turkelboom F. (2010) *Agrobiodiversiteit. Een steunpilaar voor de 3de generatie agromilieumaatregelen?* Rapport van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) i.s.m. het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek

(ILVO). In opdracht van het Departement Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie: <http://lv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?id=1947>):

Optrekken van de premie voor mechanische onkruidbestrijding. Dit biedt mogelijkheden voor de biologische akkerbouw en gedeeltelijk voor de groenteteelt.

Introductie van een premie "geen chemie landbouw" (cfr. Nederland) voor landbouwbedrijven die kunnen aantonen dat ze geen kunstmeststoffen of pesticiden gebruiken.

Behoud en uitbreiding van de premie voor de teelt van vlinderbloemigen. De biologische wetgeving op vlak van veevoeders evolueert in de richting van voorwaarden voor regionaliteit. We merken dat op vlak van eiwitten er soms problemen opduiken.

Maar bovendien past de teelt van eiwithoudende gewassen in een duurzamer landbouwmodel en is het bijgevolg te verantwoorden om de productie ervan te stimuleren (i.t.t de huidige massale import van soja). Ze passen ook goed in een rotatieschema.

Introductie van een premie "organische stof" voor bedrijven die extra maatregelen nemen in functie van bodem, organische stof en CO2 opslag in de bodem. Bijvoorbeeld een maatregelenpakket met aandacht voor het toedienen van een aangepaste organische bemesting (compost en vaste mest i.p.v drijfmest), het inwerken van stro of gewasresten, het telen van groenbedekkers, teeltrotatie, omschakeling naar tijdelijk of permanent grasland, minimale bodembewerking...

Introductie van een premie voor alternatieve voederteelten en soortenrijkere graslandmengsels (mengteelten van granen en peulvruchten, graslandmengsels met kruiden en verschillende grassoorten).

Introductie van een premie voor graslanden onder extensief beheer.

Introductie van een premie voor streekeigen en resistente rassen. Merk op dat art. 29.9 van de voorstellen van de Commissie hier speciale aandacht aan besteedt.

Behoud van de premies voor genetische diversiteit van landbouwdieren (voor bedreigde rassen). Biologische bedrijven hebben nood aan genetische diversiteit. De gangbare landbouwrassen zijn niet altijd

geschikt om in biologische omstandigheden te kweken. Zo zijn bv. dubbeldoelrassen ideaal voor gemengde biologische bedrijven.

Optrekken van de premie voor hoogstamboomgaarden. De agromilieumaatregel van 2 Euro per boom is ruim onvoldoende om een hoogstamboom te kunnen onderhouden.

Introductie van een premie voor bloemenranden. Bloemenranden kunnen (indien de juiste bloemenmengsels worden gebruikt) een rol spelen bij natuurlijke gewasbescherming. Via de bloemenranden worden immers nuttige insecten aangetrokken om plagen te beheersen. Ze voorzien het nodige nectar en stuifmeel als voedsel voor de volwassen stadia. Bovendien voorzien bloemenranden een leefmilieu waarin de populaties natuurlijke vijanden ongestoord kunnen ontwikkelen en overwinteren. Bloemenranden kunnen ook bijen en andere bestuivers aantrekken.

Biologische hectarepremie

Biologische landbouw is meer zichtbaar gemaakt in de GLB voorstellen, wat positief is omdat dit een erkenning van onze sector en z'n voordelen inhoudt. Voor onze sector is dit een cruciale premie.

In pijler 2 voorziet nu een apart artikel (art. 30) de mogelijkheden voor biologische hectaresteen, en dit zowel voor omschakelende boeren als om het behoud van de bestaande biologische boeren te garanderen. **BioForum benadrukt het belang van beide luiken van de biohectaresteen: als pionier inzake agro-ecologische, duurzame landbouw, verdient de biosector steun voor zowel omschakeling als behoud.**

Verder moet voor de berekening van de biohectaresteen, ook rekening worden gehouden met de maatschappelijke meerwaarde van biologische landbouw. Bio zorgt voor organische stof opbouw, gebruikt geen schadelijke chemisch-synthetische pesticiden, doet geen beroep op uitputbare grondstoffen (fosfaten,...). De biolandbouw speelt een belangrijke rol als innoverende sector naar de toekomst toe. Gangbare landbouw kan beroep doen op de kennis en de ervaring die is opgebouwd in de biosector om beter om te gaan met de beperkingen van het milieu en de uitputbaarheid van de grondstoffen. Daar mag ook iets tegenover staan.

Vandaag worden in Vlaanderen de volgende bedragen toegekend:

subsidiebedrag per teeltgroep (euro/ha)	omschakeling	biologisch	bio 5+
Eenjarige akkerbouw- en ruwvoederteelten	600	360	240
Grasland	450	150	120
Eenjarige groenteteelten ($\leq 2,50$ ha)	1.000	800	495
Eenjarige groenteteelten ($> 2,50$ ha)	1.000	700	380
Beschutte teelten	1.650	990	790
Meerjarige groente- en fruitteelten	900	620	555

Deze Vlaamse bedragen moeten tenminste behouden blijven. Een stijging van de bedragen zou zelfs logisch zijn gezien de inflatie over al deze jaren. We wijzen er tevens op dat naast de genoemde kosten (extra kosten en gedeelde inkomsten) er ten opzichte van gangbaar ook kosten zijn die hier niet zichtbaar gemaakt worden, zoals investeringskosten.

Samenwerkingsverbanden

Art. 36 van het voorstel van de Commissie een interessant artikel dat een zeer brede invulling kent. Dit artikel biedt interessante mogelijkheden voor de biologische sector: het strategisch plan bio, stimulansen voor de korte keten, samenwerkingen in de keten (bv. Bio van bij ons). De werkbaarheid is – zeker in het geval van kleinschalige, laagdrempelige acties - echter sterk afhankelijk van bijkomende administratieve lasten. Deze moeten maximaal vermeden worden.

Verzekeringen, fondsen en inkomensstabiliseringsinstrument

BioForum Vlaanderen stelt vast dat ondanks een krimp budget voor pijler, er extra maatregelen onder worden gebracht. Het al beperkte budget wordt onder druk gezet door de introductie van nieuwe instrumenten als verzekeringen, fondsen en een inkomensstabiliseringsinstrument. Zeker dit laatste dreigt een onvoorspelbare kostenpost te worden die een grote hap uit het toch al beperkte budget van pijler 2 zou kunnen nemen. Dit instrument dreigt de landbouwprijzen nog verder onder druk te zetten. Alle incentives voor risicospreiding door diversificatie en risicopreventie (door gewasrotatie en –diversificatie) worden met een dergelijk instrument opzij gezet. **BioForum is van mening dat marktinstrumenten op zo'n manier moeten worden ontwikkeld dat de markt stabiel blijft en producenten een eerlijke prijs krijgen voor hun product. Deze nieuwe instrumenten op vlak van verzekeringen, fondsen en inkomensstabilisering horen niet thuis in een Vlaamse PDPO III.**
Leader

Wat LEADER betreft, is er volgens BioForum Vlaanderen vandaag onvoldoende transparantie over de inzet van de middelen en de effectieve bijdrage van deze middelen aan de plattelandsdoelstellingen. Er is nood aan uniforme, heldere en eenvoudige regels.

EIP

BioForum is overtuigd dat het EIP een mooie aanvulling kan zijn om de samenwerking in kennisuitwisseling in Vlaanderen en tussen Vlaanderen en de rest van Europa mogelijk te maken. BioForum vindt ook het vraaggestuurde en cocreatieve element in heel het proces essentieel. Transparantie in aansturing van thema's en financiering dient bottom up aangestuurd te kunnen worden waarbij de input en aansturing vanuit en terugkoppeling naar de doelgroep essentieel is. BioForum vraagt hierbij uitdrukkelijk dat de werking van bestaande structuren zoals CCBT/NOBL als operationele groep wordt erkend. Opzetten van structuren binnen PDPO voor de werking van EIP kan enkel succesvol zijn indien hier ook een degelijk werkingsbudget tegenover staat: zowel voor wat betreft de ondersteuning van facilitatoren, als voor onderzoeksbudget.

Toezichtscomit  PDPO

BioForum Vlaanderen stelt vast dat de biosector niet vertegenwoordigd is in het toezichtscomit  van het PDPO. Nochtans raken heel wat maatregelen uit het PDPO de belangen van onze sector. We zien dat andere maatschappelijke organisaties (zowel landbouworganisaties als milieu-organisaties) wel vertegenwoordigd zijn.

BioForum Vlaanderen is vragende partij om ook in dit toezichtscomit  te kunnen zetelen.